

Omraade, og saa kan der ikke opstilles noget Princip, hvorefter den fastsættes, men saa beror den paa et vilkaarligt Skøn. Og dersom det Mindretal, som nu har stillet Forslag om en videregaaende Skala, om kortere eller længere Tid naar til at blive et Flertal inden for Folketingets Flertal, saa maa man vente, at Kravet vil blive stillet i Overensstemmelse med, hvad der nu fra den Side var foreslaaet. Regeringen har derfor ment, at det vilde være rigtigt, at der blev forelagt Rigsdagen andre Forslag, som sigte mod de samme Formaal, der have været opstillede fra først af for Skattereformen eller i alt Fald for den Del af Skattereformen, som nu har foreligget i det andet Ting, og som efter dens Formening var mere skikket til at naa disse Formaal. Jeg har allerede angivet, hvad disse Formaal maa siges at være, og jeg skal nu gaa over til kortelig at angive, hvorledes jeg har søgt at løse den saaledes formentlig stillede Opgave.

Det første Forslag, som jeg har den Ære at forelægge, er Forslag til Lov om Statstilskud til Kommunerne. Jeg har ment, at det var rigtigt at gaa til et rent og klart Tilskud fra Statskassen til Kommunerne, ikke et, der fremkommer som en Difference mellem forskellige Indbetalinger og Udbetalinger, der kunne veksle efter en forskellig Udvikling, men altsaa rent og klart at give et Tilskud til Kommunerne. At der hos Kommunerne er Trang til et saadant Tilskud, er vistnok anerkendt fra alle Sider. Jeg skal derfor kun ganske kort pege paa den betydelige Vækst, der har været i de kommunale Skatter i det sidste Tiaar, og jeg skal betone, at det netop er i det sidste Tiaar at denne Vækst har været. Se vi tilbage paa Tiaaret 1880—89, viser det sig saaledes, at Hartkornsskatterne til Amts- og Sognekommunerne, Penge, Naturalier og Naturalarbejde, omsatte til Penge, i Gennemsnit for det sidste Femaar 1885—89 endog var lidt lavere end for det første Femaar, og at Forskellen mellem det første og det sidste Aar i Tiaaret kun var omtrent 74,000 Kr. Det maa altsaa siges, at Hartkornsskatterne have været temmelig stabile i hele dette Tiaar; men fra 1890 begynder der en Stigning i Hartkornsskatterne, baade til Amts- og Sognekommuner, saaledes at de fra — jeg nævner runde Tal — 4,659,000 Kr. i 1890 ere voksede til 5,199,000 Kr. i 1898 til Amtet, og fra 7,225,000 Kr. til Sognekommunerne i 1890 ere de voksede til 7,775,000 Kr. i 1898, altsaa hver af dem

med omtrent $\frac{1}{2}$ Million. Den samlede Stigning er fra 11,8 Million til 12,9 Million. Ved Siden deraf er Skatten paa Formue og Lejlighed ogsaa vokset. Nu maa det erindres, at Grundlaget her er et andet. Ved Hartkornsskatterne staa vi over for den samme individuelle Skatteyder, ved Formue- og Lejlighedsskatten vokser Antallet af Skatteyderne efterhaanden, og den enkeltes Velstand og Skatteevne kan forudsættes ogsaa at vokse. Derfor betegner enhver Tilvækst i Hartkornsskatterne en direkte Forøgelse for hver enkelt Skatteyder, men det samme kan ikke siges at være Tilfældet i samme Grad ved Tilvækst i Skatten paa Formue og Lejlighed. Kun for saa vidt den stiger betydelig stærkere end Folketallet og Velstanden, bliver det tillige en yderligere Byrde for den enkelte, som ytrer sig i den stigende Skatteprocent. Jeg skal i saa Henseende anføre, at Formue- og Lejlighedsskatten i Købstæderne fra 1889 til 1899 er vokset fra 3,3 Million Kr. til 5,4 Million Kr., altsaa med over 2 Million Kr. eller med over 65 pCt. Samtidig er Antallet af Skatteydere vokset med mellem 33 og 34 pCt. og den anslaaede Indkomst med 40 pCt. Der er altsaa ingen Tvivl om, at Skatten ogsaa er bleven tungere for hver enkelt Skatteyder, og derom vidne jo de stigende Skatteprocenter, som efterhaanden i forskellige Købstæder ere gaaede op til endog 10—12 pCt. Ogsaa paa Landet er Skatten paa Formue og Lejlighed vokset, til Dels derved, at man i de sidste Aar har stræbt at skaane Hartkornet noget mere og i stigende Omfang har benyttet Ligning paa Formue og Lejlighed. Den er vokset fra 3,5 til 5,3 Million Kr., altsaa med omtrent 1,8 Million, noget mindre end den er vokset i Købstæderne. Men naar jeg her taler særskilt om By og Land, maa det ikke overses, at Udviklingen i dette Tiaar ganske sikkert har været mindre heldig for Landet end for Byerne. at Landbrugets Skatteevne snarest har været aftagende, og at allerede det at bære de samme Byrder under disse Forhold maatte være et Tryk for Landkommunerne. Jeg tror derfor, at der er en naturlig Opfordring for Staten til, saavidt dens Midler tillade det, at yde et Tilskud, som i alt Fald noget kan lette Byrden, og der er den særlige Grund hertil, at det er Statsmagten, som for en ikke ringe Del har paalagt de forøgede Udgifter, som saaledes have bragt Skattebyrden til at stige. Det er ikke de rent kommunale Udgifter til kommunale Goder, som ere voksede saa stærkt, skønt de naturligvis